

MINISTARSTVO FINANSIJA CRNE GORE

DIREKTORAT ZA MAKROEKONOMSKE I FISKALNE ANALIZE I PROJEKCIJE

MJESEČNI

MAKROEKONOMSKI IZVJEŠTAJ

APRIL 2024

+ 3.2%

PROCIJENA
GLOBALNOG RASTA U
2024. I 2025.

+ 6.8%

RAST PROMETA U USLUGAMA
U PRVOM KVARTALU 2024.

+ 4.7%

GODIŠNJI RAST INFLACIJE
U PRVOM KVARTALU 2024.

+ 6.6%

RAST PRIHODA BUDŽETA
U PRVOM KVARTALU
2024.

+ 3.4%

RAST GRAĐEVINSKE AKTIVNOSTI
U PRVOM KVARTALU 2024.

+ 38.8 MILIONA

PROFIT CG BANAKA U PRVOM
KVARTALU 2024.

- 1.1%

PAD NETO SDI U PRVOM
KVARTALU 2024.

+ 7.1%

RAST ZAPOSLENOSTI
U PRVOM KVARTALU 2024.

Realni sektor i inflacija

Broj noćenja domaćih i stranih turista u prvom kvartalu 2024. iznosio je 1.318.915 i bilježi godišnji pad od 19,1%. U strukturi noćenja turista, najveći broj su ostvarili turisti iz Rusije (37,8%), Srbije (13,3%), Turske (8,3%), BiH (4,4%) i Ukrajine (4,3%). Prihodi od turizma su pali 20,6%, dok prevoz putnika na aerodromima bilježi godišnji rast od 5,0% u prva tri mjeseca 2024. Indeks prometa u uslugama u prva tri mjeseca 2024. veći je za 6,8% na godišnjem nivou. Promet robe u trgovini na malo bilježi rast od 10,9% u prvom kvartalu 2024, dok industrijska proizvodnja raste po stopi od 4,9%, sa rastom prerađivačke industrije 23,0% i vađenja rude i kamena od 19,7%. Proizvodnja električne energije istovremeno bilježi godišnji pad od 10,5%. Građevinska aktivnost je porasla u prvom kvartalu 2024, pri čemu je rast vrijednosti izvršenih građevinskih radova iznosio 3,4% u odnosu na isti kvartal 2023. Prosječna stopa inflacije za prvi kvartal 2024. iznosi 4,7%, a najveći godišnji rast cijena za potrošače u ovom periodu bilježe cijene odjeće i obuće od 13,5%, koje su dale najveći doprinos ukupnoj inflaciji (1,04 p.p) i cijene u grupi 'Restorani i hoteli' od takođe 13,5%. U aprilu je godišnja inflacija iznosila 5,4%, dok su cijene na mjesečnom nivou stagnirale. Cijene hrane su u aprilu blago pale za 0,4% u odnosu na mart, kao rezultat ograničenja marži u trgovačkim lancima, pri čemu osnovne životne namirnice, poput kategorija 'Mlijeko sir i jaja', kao i 'Ulja i masti', bilježe mjesečni pad cijena od 1,9%, odnosno 1,6%.

Međunarodno okruženje

U aprilskom izdanju Globalnih ekonomskih izgleda MMF-a¹, predviđa se rast svjetske ekonomije po stopi od 3,2% tokom 2024. i 2025. godine, istim tempom kao i 2023. U razvijenim ekonomijama se očekuje blago ubrzanje stope rasta sa 1,6% u 2023, na 1,7% u 2024. i 1,8% u 2025, dok se u zemljama u razvoju predviđa blago usporavanje rasta sa 4,3% u 2023. na 4,2% u 2024. i 2025. Predviđeni globalni rast u narednih pet godina od 3,1% najniži je u nekoliko decenija. Očekuje se da će se globalna inflacija postepeno smanjivati, sa 6,8% u 2023. na 5,9% u 2024. i 4,5% u 2025. godini, pri čemu će razvijene ekonomije brže dostići ciljnu inflaciju u odnosu na manje razvijene. Iako su rizici uglavnom uravnoteženi, novi skokovi cijena zbog geopolitičkih tenzija, uporna bazna inflacija (kada se isključe volatilne cijene hrane i energije) i oštra fiskalna konsolidacija bi mogli da uspore ekonomsku aktivnost.

Zaposlenost i dohodak

Tržište rada nastavlja da bilježi povoljne trendove. Broj zaposlenih u prva tri mjeseca 2024, iznosi 248,9 hiljada i povećan je 7,1% u odnosu na isti period 2023. Registrovana stopa nezaposlenosti ZZCG u martu 2024, iznosila je 12,9% (pad 2,86 p.p na godišnjem nivou). Prosječna neto zarada je u prva tri mjeseca 2024. uvećana za 6,8% i iznosila je 822€. Prosječna penzija u martu sa obračunatim razlikama iznosila je 511,18€, što predstavlja godišnji rast od 36,6%.

¹[WEO: Steady but Slow: Resilience amid Divergence](#)

Fiskalni sektor

Prihodi budžeta u prvom kvartalu 2024. iznosili su 578,5 mil.€ ili 8,2% procijenjenog BDP-a. U odnosu na plan, ostvareni prihodi veći su za 45,6 mil.€ (8,6%), dok su na godišnjem nivou veći za 36,0 mil.€ (6,6%). Izuzimajući jednokratne prihode, u odnosu na prvi kvartal 2023, prihodi su veći 99,8 mil.€ (21,0%). Izdaci budžeta u periodu januar – mart 2024, iznosili su 583,4 mil.€ (8,3% procijenjenog BDP-a) i u odnosu na planirane manji su za 72,1 mil.€ (-11,8%). U odnosu na isti period 2023, izdaci su veći za 104,2 mil.€ (21,7%). Rast izdataka u najvećoj mjeri uslovljen je rastom izdvajanja za isplatu prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, primarno usljed povećanja minimalne penzije i rasta izdvajanja za bruto zarade (usvajanja granskih kolektivnih ugovora kojima su povećane zarade zaposlenih u javnom sektoru u 2023). U prva tri mjeseca 2024, ostvaren je budžetski deficit u iznosu od 4,9 mil.€ (0,1% BDP-a).

Finansijski sektor

Prema podacima CBCG, neto profit crnogorskih banaka u martu 2024. iznosio je 38,8 mil.€, što je 24,7% više u odnosu na isti mjesec 2023. Ukupni krediti su na kraju marta tekuće godine iznosili 4.259,5 mil.€ i ostvarili su godišnji rast od 11,0%. Krediti privredi su zabilježili rast od 5,7%, dok su krediti stanovništvu porasli 10,3%. Novoodobreni krediti su u prvom kvartalu 2024. iznosili 367,3 mil.€ (godišnji rast 33,0%), od čega su pozajmice privredi iznosile 162,6 mil.€, dok su građani pozajmili 183,4 mil.€. Ukupni

depoziti su u martu 2024. iznosili 5.333,2 mil.€ (godišnji rast od 2,8%). U trećem mjesecu 2024, u blokadi je bilo 20.490 dužnika, dok je ukupan dug po osnovu koga je izvršena blokada računa iznosio 1.225,2 mil.€ i bilježi godišnji rast od 17,3%.

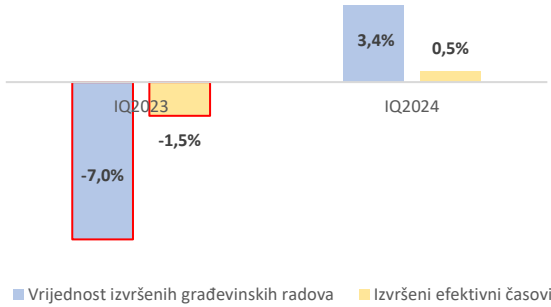

Spoljnotrgovinska razmjena i investicije

Ukupna spoljnotrgovinska razmjena u prvom kvartalu 2024. bilježi pad od 3,4% u odnosu na prvi kvartal 2023. Izvoz u vrijednosti od 150,8 mil.€ je smanjen za 31,2%, generisan padom izvoza električne energije (-79,0%) i aluminijuma (-53,2%) u odnosu na prvi kvartal 2023. Pokrivenost uvoza izvozom roba iznosi 17,6% i manja je u odnosu na isti period 2023, kada je iznosila 26,5%. Uvoz roba u vrijednosti od 858,8 mil.€ bilježi rast, sporijom dinamikom (3,9%), uglavnom zbog manjeg uvoza proizvoda metalske industrije, uz dalji rast uvoza namijenjenog ličnoj potrošnji. U strukturi uvoza, najviše su zastupljene mašine i transportni uređaji 220,5 mil.€ (rast 11,2%) i prehrambeni proizvodi 158,6 mil.€ (rast 3,1%).

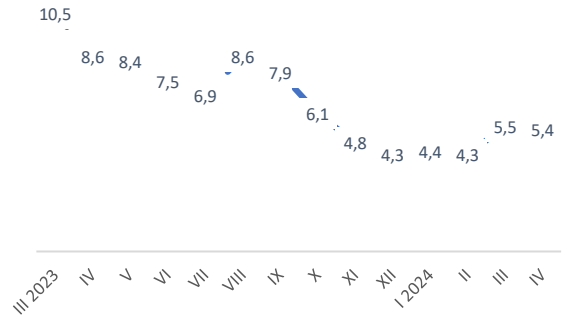
Prema preliminarnim podacima, u periodu januar - mart 2024, neto priliv stranih direktnih investicija (SDI) iznosio je 117,6 mil.€, što je za 1,1% manje u odnosu na 2023. Ukupan priliv SDI iznosio je 208,8 mil.€ (pad 0,8%), što je rezultat smanjenja ulaganja u nekretnine (-11,0%). Investicije u kompanije i banke i investicije u interkompanijski dug, povećane su za 40,5% i 6,2%, respektivno. Ukupan odliv SDI u prvom kvartalu 2024, iznosio je 91,3 mil.€ (godišnji pad 0,3%). U ukupnom prilivu SDI najveće učešće su imale Srbija oko (40,0 mil.€), Ruska Federacija (37,8 mil.€) i Turska (20,7 mil.€), što ukupno čini 47,1% ukupnog priliva.

Grafik 1 Građevinska aktivnost, stope rasta

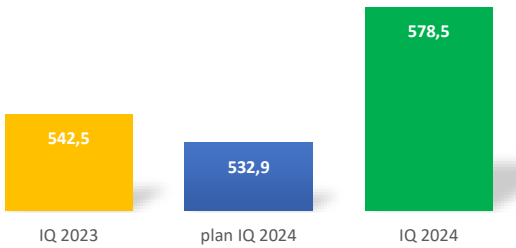
...Rast vrijednosti izvršenih građevinskih radova u prvom kvartalu 2024. iznosio 3,4%...

Grafik 2 Inflacija, CPI, godišnja stopa %

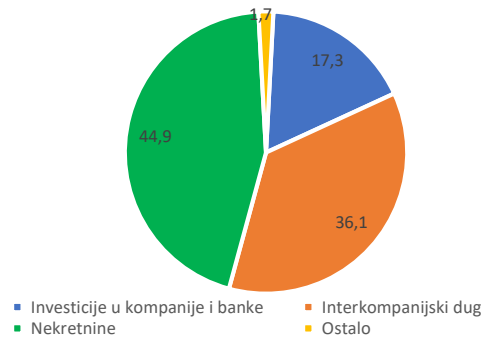
...Rast inflacije u aprilu 2024. na 5,4%...

Grafik 3 Prihodi budžeta, u mil.€

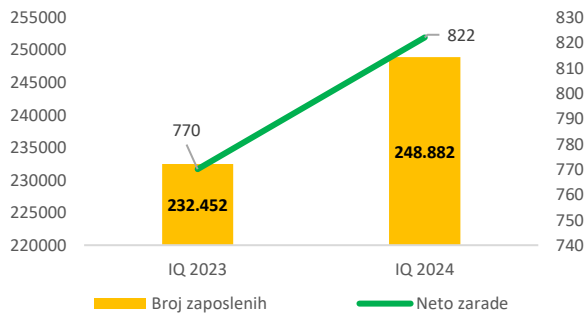
...Rast naplate prihoda u odnosu na plan i na 2023. od 8,6% i 6,6%, respektivno...

Grafik 4 Struktura SDI u prvom kvartalu 2024, u %

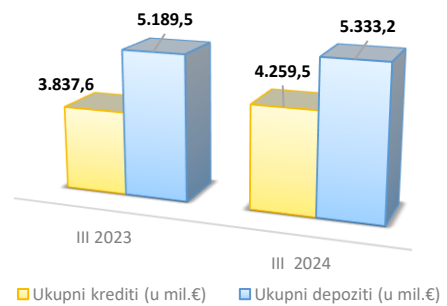
...Najveće učešće, u iznosu od 44,9%, imaju ulaganja u nekretnine...

Grafik 5 Broj zaposlenih i prosječna neto zarada

...Rast broja zaposlenih 7,1% i neto zarada 6,8%...

Grafik 6 Ukupni krediti i depoziti, u mil.€

...Rast kredita i depozita od 11,0% i 2,8%, respektivno...